

עין משפט ונר מצוה

ס א ב מיי' פטיו' מהל' מאלות אסורות הל' [ה] ו סמג לאוין קלה קלט טו' [וסימן ק סעיף ב]: **כא** ג מיי' שס פטיו' הליו' סמג שס טוש"ע יו"ד סי' ק סעי' ג: ד [וטוש"ע י"ד סימן כג סעיף ג]: **כב** ה מיי' שס פטיו' הל' לב סמג שס טוש"ע יו"ד סי' קה סעיף ד וסעיף ט:

רבינו גרשום

ורבנן ההוא דאי הוה ארבעה וחמשה זיתים במקום אחד ואכל מיניה כזית חייב אפי"ו דלא אכלו כולו אבל אי שלם ולית ביה כזית חייב: ור' יהודה מאשר על כף הירך נפקא. כלומר מה דאמרת דאי הוו ד' וה' זיתים ואכל מיניה כזית חייב הוה מאשר על כף הירך נפקא כמה דהוי על כף הירך אפי' הולך הגיד חוץ לירך דאין אוכל אלא אשר על כף הירך שליש או רביע חייב: ההוא לא מצית אמרת. דלא יהא חייב אלא על הגיד שעל הכף בלבד והירך דכולה ירך משמע אפי' חוץ לשופי: כיצד משריץ אותה כבשר בלפת. רואין כאלו הירך לפת ונתן בשר אם יש בו בנותן טעם דהוה בשרשים ומותר אבל בפחות מששים אסור: בזמן שמכירו בנותן טעם. קולף ואוכל עד שמגיע לגיד כלומר קולף הבשר למעלה למעלה עד שמגיע לגיד וכשמגיע לגיד יורקנו: אינו והאמר רב הונא גדי שצלאו בחלבו כו' כלומר לא צריך לטייר שמונפו כולו אין יכול לאכול דאמרי מפעפע החלב הגוף כלו אלא אפילו מראש אותו דאיכא

צו:

וּרְבִי יְהוּדָה אָבִי־לָהּ בְּתִיב בִּיה. וְאִם־וְהָיָה נִמְלָה וְשֹׁאֵר שְׂרָפִים דְּכַמֵּיז זָהוּ אֲכִילָהּ וּמַחֲיִיב בְּכֹל שֶׁהוּא כְּדִמְנָן בְּפֶרֶק בְּתֵרָא דְּמִכּוּת (דף יג.)
ולא פליג ר' יהודה וי"ל דאכילה דהתם אינטריך דאי איכא ד' או חמשה זיתים דחייב בחד זית אכל הכא אמרינן דלר' יהודה מאשר על הכף נפקא והכי אמרינן דמעילה פרק קדשי מוזבא בכוזית דאכילה כתיב זכו וא"ת דאמרינן צאלו הן הלוקין (מכות טו:) ריסקת משעה נמלים ואחד חי והשלימו למית לוקה שז חמש משוס זריה דשרץ ואחת משוס נצלה למה לי שיהא חד חי דהויא זריה צלאו הכי נמי כיון שיש זהם כזית לוקה ה' משוס שרץ כיון דאכילה כתיב זיה דפרישית ואחד משוס נצלה וי"ל דדואי אלאו דשרפים דכתיב צלשון אכילה לקי משוס כזית שרץ אלא יש לאו דשרץ דלא כתיב זכו אכילה כגון אל תשקאו (ויקרא יא) וההיא לא לקי אלא בחי משוס זריה וא"ת ואכתי ל"ל חי אפילו מת נמי חשיב זריה כדאמרינן בס"פ (לקמן דף ק:) טמאה צין בחייה צין דמיתתה בכל שהוא וי"ל דלא נקט חי לאפוקי מת אלא פירוש חי שלם לאפוקי ריסק כדאמר י' גבי כלים שצירתן זו היא מיתתן וא"ת הא אמרינן בסוף פרקין (סס.) אכר מן החי לרץ שיאכל כזית דאכילה כתיב זיה דלמא הא דכתיב זיה אכילה לוימיר דמחייב בכוזית אע"ג דלית זיה ד' או ה' זיתים וי"ל

לדעולם לא מחייב עד שיאכל אכר שלם דהיינו זשר גידים ועצמות מודלא אשכחן בס"פ (לקמן דף קא:) לריש לקיש דפטר חלקו מצפנים דמחייב אלא בגרומיתא ועזירתא והיינו טעמא דלא תאכל הנפש עם הבשר דדרשינן מיניה (לקמן דף קב:) אכר מן החי דאסור משמע עד שיאכל אכר שלם: **דפשיט** איסוריה בבבאיה ירך. לשון איסוריה לא אחי שפיר דלא אסרינן אלא שעל הכף בצלד ובספר רבינו גרשום כתיב דמשיך בצוליה ירך ויש לישז לשון איסוריה דהכי

קאמר דפשיט גיד של איסור בצוליה ירך: **אם** יש בה בנ"מ הרי זו אסורה. לאו צגיד לחודיה משערינן דצכדי קליפה ססביציו מסייע לגיד לאסור דמשעה שנמלח נאסר כדי קליפה סמוך לו ולפירוש רבינו אפרים שמפרש דלא אמרינן חתיכה עצמה נעשה נצלה אלא צבצר בחלב אחי שפיר. משמע קלת דאין הרוטב מסייע י' לשאר חתיכות אם יש זהם לצטל הגיד אלא הירך לצדו מדלא קאמר אם יש צבן וברוטב צנותן טעם כו' והאי לפירוש הקונטרס ניהא דפירש פרק כל הבשר (לקמן דף קה.) גבי טיפת חלב כו' דקאמר בגמרא י' לא שנו אלא שניער וכסה אכל לא ניער וכסה חתיכה עצמה נעשה נצלה כו' ופירש צקונטרס דכי ניער הקדרה מוליך הוא הטפה בכל הקדרה ומסייע כל מה שצמוכה לצטל הטפה וכן כי כסה הקדרה עולות הרתיחות משוליה לפיה ומוליכות הטפה בכל הקדרה משמע שר"ל שאפילו החתיכה שנפלה הטפה עליה היא מקצתה צתוך הרוטב אי לא ניער וכסה אין מסייע הרוטב והחתיכות אחרות לצטלה ומיירי הכא צבאל ניער וכסה ולר"י נראה דכשהחתיכה שנפל האיסור עליה היא מקצתה צרוטב לא צעינן ניער וכסה והתם איירי כשהחתיכה כולה חוץ לרוטב דלא אין מתפשט אלא צניער וכסה והוה מצי לוימיר לא שנו אלא בחתיכה מקצתה צרוטב אלא מילתא דפסיקא ליה נקט כשניער וכסה דלא בכל ענין הרוטב מכסה כל החתיכות ואפילו הימה כולה חתוכה חוץ לרוטב והכא דקאמר אם יש זה צני"ט היינו על ידי שלא היה זה עם הרוטב ששים לצטל טעם הגיד: **אבר** צצלה קולף ואובד עד שמגיע בו'. וא"ת מאי קמ"ל פשיטא דלא מצי לוימיר הוא הדין נצלה דא"כ למה לי נחבשל דמשעת מליחה נאסר דמליח הרי הוא כרותח דצלי כדאמר בסמוך י' ובלא מליחה אי אפשר לצבאל דאין הבשר יוצא מידי דמו טעד שימלחנו יפה יפה וי"ל דקמ"ל דלא נאמר נחבשל דמתניתין היינו נצלה י' דאשכחן דקרי לנצליה צשול דכתיב (ד"ה ב' לה) ויבשלו (את) הפסח וכן הא דתנן (לקמן דף קט:) הלז קורעו ומוציא את דמו לא קרעו קורעו לאחר צשולו וצעי למדיק מינה בריש כיצד כולין (פסחים עד:) דכצולעו כך פולטו אלמא לאחר צשולו דקתני היינו לאחר צלייתו דאי בקדרה הכל אסור אם אין פי קנה חוץ לקדרה: **עד** שמגיע לגיד. לא דווקא עד שמגיע לגיד ממש דהא לרץ שיניח כדי קליפה סמוך לגיד ואפילו כדי נטילה לרץ שיניח כדאמר בפרק כיצד כולין (סס דף עה:) נטף מרוטבו על החרס וחזר אליו יטול את מקומו ולא סגי בקליפה אם לא נחלק דשמא רוטב מתפשט יותר מגיד ומיהו לא אשכחן צשוס מקוס שיהא סגי לצלי בקליפה דלא מצינו קליפה מזכרת לענין צלי אלא צביצד כולין (סס דף עו.) צחס לתוך כוון דשמואל אמר קולף דתתאה גצר אדמיקר ליה צלע ואפשר דרותח דצלי צלע טפי ולקמן בפרק כל הבשר (דף קיב.) דאמר י' רב

ההוא צר גוחל דנפל לגו כדא דכמכא דצלי צעי קליפה התם אפילו צוון איירי ומשוס י' דצר יונה י' רכין טוצא וצלע וגבי זורר אדם צשר וגצינה דמתפחת אחת ואינו חושש וצלצד שלא יהיו נוגעות זו צו ואמרינן (לקמן דף קי:) בגמרא וכי נוגעות זו צו מאי הוי כוון ואין הוא ומשני נהי דקליפה לא צעי הדחה מי לא צעי לאו משוס דצלי סגי ליה בקליפה אלא ה"ק נהי דקליפה לא צעי כמו צחס לתוך כוון הדחה מי לא צעי וכן הא דאמר לעיל צפ"ק (דף ק: ה:) דלמ"ד בית השחיטה רותח קולף שאני התם דשמוניות שעל הסכין צצר מועט הוא כדאמרינן פרק כיצד כולין (פסחים דף עה:) סכו צשמן של תרומה אם צצורת כהנים יאכלו ואם של ישראל אם צלי הוא יקלוף את החיצון ומפרש אפילו למאן דאמר תתאה גצר שאני סיכה דמשהו עבדי ליה: **אפילו** מריש אונו. שרחוק מן החלב ולאו דווקא משוס דראש הגדי למטה צעשה שכולין אותו צשפוד צתור דכן דרך דממשמע צריש כיצד כולין (שם עד.) שמוצצו לתוך פיו עד בית נקובתו וזד העצ של שפוד הופך למטה כדי שלא יפול ומירב דאיצ החלב על הראש אלא אפילו היה הראש למעלה אסור דמפעפע חלב למעלה דהא לתוך חס אסור למאן דאמר תתאה גצר ולא סגי בקליפה ומה שנהגו כשמוצלים צשר הרצה ומניחין צגיגית ופעמים חתיכה אחת חציה לתוך האיר וחציה חוץ לציר וחותכין מה שצתוך האיר ומשליכין דאסור ומה שחוץ לציר מותר ולא אמרינן שיפעפע הדס למעלה ויאסור כל החתיכה כדאמר גבי חלב י"ל דאין דרכו של דס לפעפע אלא אדרצה אמרינן דדס משרק שריק כשנופל על הבשר ולא מיצלע דרך הליכתו כ"ש דלא מפעפע למעלה ואפילו יש שומן צבצר שצתוך האיר לא אמרינן דנעשה נצלה מחמת הדס וחזר ואסור מה שחוץ לציר דמפעפע לפי מה שמפרש הרצ רבינו אפרים דלא שייך חתיכה עצמה נעשת נצלה אלא צבצר צבחל ובלאו הכי נמי כיון דלא אפשר האיסור להתפשט חוץ לציר שרי דלא אמרינן חתיכה עצמה נעשית נצלה ואוסרת את כל החתיכות אלא צמקוס שהאיסור מתפשט צכל החתיכה דומיא דטפת חלב תדע צצכל

גיד הנשה פרק שביעי חולין

ורצנן ההוא. לאשמועינן אמא דאע"ג דלא אכיל כוליה מחייב צכוז דלא תימא לא מחייב עד דאכיל לכוליה ולעולם כל היכא דאכל כוליה לא צעינן כזית: ור' יהודה. ההוא לא אינטריך לאשמועינן דמאשר על כף הירך נפקא דלא צעינן עד דאכיל ליה לכוליה דאפילו לא אכל אלא מה שעל הכף חייב וצלצד שמתא

שס אכילה: דכוליה ירך. ולית ליה דשמואל אלא כל מקוס שיאכל ממנו כזית חייב: **ורצנן ההוא.** הירך לאשמועינן אמא דאין אסור אלא פנימי דפשיט איסוריה בצוליה ירך: **מתני'** **כבשר בלפת.** רואין כאלו הירך לפתות והגיד צשר ואילו היה נותן טעם י' צשר כשיעור הגיד בלפתות הירך אסור דשיעורין הלכה למשה מסיני י' וגמירי דצבחי משערינן דאף ע"פ שאילו היה כרוצ או קפלוט היה לרץ פחות או יותר: **שנצשל עס הגידים.** של היתר: **צומן שמכירו.** משליכו לתוך ואין כאן אלא פליטתו: **צנותן טעס.** אם יש צני"ט צכל אלו: י' **צונן אסורין.** ולקמן י' מפרש דנותן טעס צמין צמיינו שאין אדם יכול להצחינו שיעוריהו צששים: **ואם לאו צונן אסורין.** דצכל אחד יש לומר זה הוא. וצגמרא [לט:] פריך ליצטיל צרוצא: **צומן שמכיר.** לחתיכות האיסור משערינן צנותן טעס ואי אין צהן כדי לתת טעס צשל היתר הרי השאר מותרות ואם אין מכיין כל החתיכות אסורות דכל אחת יש לחוש ולומר שמה זו היא. והרוטב מותר אם אין בחתיכות האיסור

כדי לתת טעס צכל החתיכות והקיפה והרוטב: **גב'** **לא שנו.** כדי יש צו צנותן טעס כל הירך אסורה: **אלא שנצשל.** שהרוטב מעלה הטעס צכל הבשר: **אכל נצלה.** עמו נצמת צתוכו ואינו מפעפע ויוצא צבצר: **קולף ואוכל.** כלומר חותך עליון ואוכל עד שמגיע לגיד: **צחלצו.** שלא נטל חלב הכליות: **אפילו מראש אונו.** שאין שס חלב אלמא פשיט איסוריה בצוליה: מפעפע

מסייע מוגיד ומיהו לא אשכחן צשוס מקוס שיהא סגי לצלי בקליפה דלא מצינו קליפה מזכרת לענין צלי אלא צביצד כולין (סס דף עו.) צחס לתוך כוון דשמואל אמר קולף דתתאה גצר אדמיקר ליה צלע ואפשר דרותח דצלי צלע טפי ולקמן בפרק כל הבשר (דף קיב.) דאמר י' רב ההוא צר גוחל דנפל לגו כדא דכמכא דצלי צעי קליפה התם אפילו צוון איירי ומשוס י' דצר יונה י' רכין טוצא וצלע וגבי זורר אדם צשר וגצינה דמתפחת אחת ואינו חושש וצלצד שלא יהיו נוגעות זו צו ואמרינן (לקמן דף קי:) בגמרא וכי נוגעות זו צו מאי הוי כוון ואין הוא ומשני נהי דקליפה לא צעי הדחה מי לא צעי לאו משוס דצלי סגי ליה בקליפה אלא ה"ק נהי דקליפה לא צעי כמו צחס לתוך כוון הדחה מי לא צעי וכן הא דאמר לעיל צפ"ק (דף ק: ה:) דלמ"ד בית השחיטה רותח קולף שאני התם דשמוניות שעל הסכין צצר מועט הוא כדאמרינן פרק כיצד כולין (פסחים דף עה:) סכו צשמן של תרומה אם צצורת כהנים יאכלו ואם של ישראל אם צלי הוא יקלוף את החיצון ומפרש אפילו למאן דאמר תתאה גצר שאני סיכה דמשהו עבדי ליה: **אפילו** מריש אונו. שרחוק מן החלב ולאו דווקא משוס דראש הגדי למטה צעשה שכולין אותו צשפוד צתור דכן דרך דממשמע צריש כיצד כולין (שם עד.) שמוצצו לתוך פיו עד בית נקובתו וזד העצ של שפוד הופך למטה כדי שלא יפול ומירב דאיצ החלב על הראש אלא אפילו היה הראש למעלה אסור דמפעפע חלב למעלה דהא לתוך חס אסור למאן דאמר תתאה גצר ולא סגי בקליפה ומה שנהגו כשמוצלים צשר הרצה ומניחין צגיגית ופעמים חתיכה אחת חציה לתוך האיר וחציה חוץ לציר וחותכין מה שצתוך האיר ומשליכין דאסור ומה שחוץ לציר מותר ולא אמרינן שיפעפע הדס למעלה ויאסור כל החתיכה כדאמר גבי חלב י"ל דאין דרכו של דס לפעפע אלא אדרצה אמרינן דדס משרק שריק כשנופל על הבשר ולא מיצלע דרך הליכתו כ"ש דלא מפעפע למעלה ואפילו יש שומן צבצר שצתוך האיר לא אמרינן דנעשה נצלה מחמת הדס וחזר ואסור מה שחוץ לציר דמפעפע לפי מה שמפרש הרצ רבינו אפרים דלא שייך חתיכה עצמה נעשת נצלה אלא צבצר צבחל ובלאו הכי נמי כיון דלא אפשר האיסור להתפשט חוץ לציר שרי דלא אמרינן חתיכה עצמה נעשית נצלה ואוסרת את כל החתיכות אלא צמקוס שהאיסור מתפשט צכל החתיכה דומיא דטפת חלב תדע צצכל

מסורת הש"ס

א [לעיל זא.ז. ב] [לעיל פט.י. א] [לקמן זא.ז. ד] [נבדאשית לב. ס] [נסוכה ה.א. ו] [הוא ד"א עם הקודס. רש"י. ו] [דף זא.ז. ח] [צ"ק מד. ט] גי' רש"א ולא שאר חתיכות, י' [לא מלמחי אלא קלת המכיון כזה מלמא לקמן קמ.ז. ס] [לקמן זא.ז. א] [לקמן קיג.א. ח] [נפנינו לא מזכר רצ.]

גליון הש"ס

תור"ת אבל וכו' דאשבחן וכו'. דלחיתא צנדרים מט ע"א: ד"ח עד וכו' רבר יונה רביך. עיין פסחים עה ע"צ תוד"ה ואם: בא"ד רביך מובא. דלעיל דף עו ע"צ ועיין צהר"ש שס צשס ר"ח דה"ה צכל שוף:

הגהות הב"ח

א רש"י ד"ה כבשר וכו' הבשר כשיעור הגיד בלפתות אסור: דהוא אסור:

מוסף רש"י

דפשיט איסוריה בבבליה ירך. הוא וקטקטמיו ושרטיו נפשטין צכל הירך, והייט גיד הפנימי הגדול הנמלא צתחלת פריעת הירך [ועיר צא.] אם יש בו בנותן טעם. שיעור חכמים צששים כל נותן טעס סתם (לעיל סס9.)